

Jo Nesbø

NE SILPNŲ NERVŲ SKAITYTOJAMS.
THE MILLIONS

Pavydo
ekspertas
ir kitos
istorijos

baltos lankos

Jo Nesbø

Pavydo ekspertas ir kitos istorijos

Apsakymai

Iš norvegų kalbos vertė Rūta Mataitytė

baltos lankos

Pavydo ekspertas

Žvelgiau į propelerį ant keturiasdešimties vietų „ATR 72“ lėktuvo sparno. Skalaujama jūros ir nušviesta saulės spindulių apačioje driekėsi sala. Dykumų koloritas, jokios augmenijos, tik gelsvas kalkakmenis. Kalimnas.

Kapitonas pranešė, kad leisdamiesi galime jausti turbulenciją. Užmerkiau akis ir atsilošiau sėdynėje. Nuo pat mažų dienų buvau įsitikinęs, kad žūsiu nukritęs. Tiksliau, nuskęsiu jūroje nukritęs iš dangaus. Net prisimenu tikslią dieną, kai pirmą kartą aplankė šis suvokimas.

Tėvas buvo vienas iš direktoriaus pavaduotojų giminės firmoje, kuriai vadovavo jo vyresnysis brolis Hektoras. Mes, mažieji, mylėjome Hektorą už dovanas, nes atnešdavo mums jų ir pavežiodavo savo automobiliu, vieninteliu visuose Atėnuose rolsroisui kabrioletu. Kai tėvas grįždavo iš darbo, paprastai jau gulėdavau lovoje, bet tą vakarą jis buvo ankstyvas. Atrodė pavargęs, po vakarienės ilgai tūnojo savo kabinete ir kalbėjosi telefonu su seneliu. Girdėjau, kad įpykęs. Man atsigulus, prisėdo ant lovos kraštelio. Paprašytas papasakoti pasaką, šiek tiek pamąstė ir galiausiai pradėjo kalbėti apie Ikarą ir jo tėvą. Jiedu gyveno Atėnuose, tėvas buvo žymus, pasiturintis meistras. Lankydamasis Kretoje iš plunksnų ir vaško jis sukonstravo sparnų porą ir leidosi skraidyti po dangų.

Pamatę tokį pasiekimą žmonės tiesiog nesiliovė žavėjęsi, o tėvas su šeima mėgavosi aplinkinių pagarba. Padavęs sparnus Ikarui, tėvas paliepė sūnui elgtis kaip ir jis pats – skristi tuo pat maršrutu, ir patikino, kad tada viskas eisis gerai. Tačiau Ikaras įsigeidė lėkti kitur ir kilti aukščiau nei tėvas. Aukštai virš žemės ir žmonių išskleidęs sparnus ir pajutęs skrydžio svaigulį, jis pamiršo, kad į aukštybes pakilo ne dėl savo antžmogiškų jėgų, o todėl, kad tėvas pagamino jam sparnus. Apimtas per didelio pasitikėjimo jis pakilo aukščiau nei tėvas ir priartėjo pernelyg arti saulės, todėl vaškas, kuriuo buvo sulipdyti sparnai, ėmė tirpti. Ikaras nugarmėjo į jūrą ir paskeno.

Kol buvau vaikas, tikėjau, kad pasakodamas šį truputį pakoreguotą Ikaro mitą tėvas bandė laiku mane perspėti. Kadangi dėdė Hektoras vaikų neturėjo, buvo numatyta, kad ateityje, tėvui pasitraukus, firmai vadovauti turėsime aš ir mano vyresnysis brolis. Tik žymiai vėliau, jau suaugęs, sužinojau, kad kaip tik tuo metu firma pasiekė žlugimo ribą, nes Hektoras lyg pametęs galvą viską pastatė ant kortos dėl aukso kurso. Senelis išmetė dėdę iš pareigų, bet dėl akių paliko jam titulą ir darbo kabinetą, o mano tėvas perėmė atsakomybę ir ėmė vadovauti firmai. Niekada taip ir neišsiaiškinau, ar ta istorija, pasakota prieš miegą, tėvas taikėsi į mane, ar į dėdę Hektorą, tačiau nėra abejonių, kad ji mane stipriai paženklino – nuo tada ėmė kankinti košmarai, vis atrodydavo, kad krentu ir skęstu. Kita vertus, kartais sapnas suteikdavo šiltą malonumą, ir miegas nusinešdavo visą skausmą. Ir kas gi sugalvojo, kad neįmanoma susapnuoti savos mirties?

Lėktuvą supurtė. Kai porą kartų smuktelėjome į vadinamąsias oro duobes, greta nugirdau keleivius aiktelint.

Akimirką ar dvi jutau nesvarumo būseną ir spėjau pagalvoti, kad jau atėjo ta lemtinga valanda, bet tai, savaime suprantama, buvo netiesa.

Mums lipant iš lėktuvo, ant stiebo šalia nediduko terminalo plevėsavo Graikijos vėliava. Praeidamas pro kabiną nugirdau vieną iš pilotų – jis aiškino palydovei, kad oro uostą ką tik uždarė ir kad jie vargiai besugrįš į Atėnus.

Sekiau paskui keleivių vorelę iki įėjimo į terminalą. Šalia bagažo išdavimo juostos ant krūtinės sukryžiaavęs rankas stovėjo vyras mėlyna policininko uniforma ir stebėjo atvykėlius. Kai pasukau tiesiai prie jo, vyras klausiamai mane nužvelgė, o aš patvirtinamai linktelėjau.

– Georgas Kostopoulos, – prisistatė ir atkišo man didelę juodai apžėlusią plaštaką.

Tvirtai paspaudė man ranką, bet nepersistengė, kaip kartais nutinka, kai kolegos provincijoje sumano pamatuoti jėgas su atvykusiais iš sostinės.

– Ačiū, kad sutikote taip skubiai atvykti, pone Bali.

– Vadinkite mane Niku, – pataisiau.

– Atleiskite, kad nepažinau, bet jūsų nuotraukų ne per daugiausia, ir maniau, kad esate... ech, vyresnis.

Gamta mane apdovanojo gera, su amžiumi pernelyg neprastėjančia išvaizda, neabejotina, kad tai iš motinos pusės. Nors jau buvau pražilęs, o garbanos išsileidusios, plaukai išliko tokie pat vešlūs, kaip anksčiau, o septyniasdešimt penki kilogramai man buvo pats idealiausias svoris, nors raumenų masė kiek sumažėjusi.

– Manote, kad penkiasdešimt devyneri yra per mažai?

– Oi ne, nieko sau!

Atrodė, kad nutaisė žemesnį balsą, nei jam įprasta, ir kreivai nusišypsojo iš po ūsų, primenančių tuos, kuriuos vyrai Atėnuose nusiskuto jau prieš dvidešimt metų. Tačiau žvilgsnis buvo švelnus. Visai nenorėjau, kad tarp manęs ir Georgo Kostopoulo kiltų nemalonumų.

– Tiesiog girdžiu apie jus nuo pat tų laikų, kai dar mokiausi Policijos akademijoje, ir atrodo, kad nuo tada jau nutekėjo ganėtinai daug laiko. Gal reikia pagalbos su bagažu, jei dar daugiau ką turite?

Vyras dirstelėjo į krepšį mano rankose, atrodė, kad jam rūpi kažkas daugiau nei mano fizinė manta. Nežinau, ar būčiau sugebėjęs jam paprieštarauti. Gal mano kelioninis bagažas sveria daugiau nei kitų, bet privalau jį nešti pats.

– Turiu tik rankinį bagažą, – paaiškinau.

– Potijoje yra Francas Šmidas, dingusiojo brolis dvynys, – išdėstė Georgas.

Nuo terminalo pajudėjome prie mažiuko dulkėmis apaugusio fiato, kurio priekinis stiklas buvo nusėtas dėmėmis. Spėju, policininkas pastatė automobilį po pinijomis, norėdamas pasislėpti nuo saulės, bet gavo dovanų lipnios sulos, kurią reikės gramdyti peiliu. Tokia jau ta lemtis – bandydami prisidengti veidą, apnuoginame širdį. Arba priešingai.

– Skrisdamas jau perskaičiau protokolą, – pranešiau keldamas krepšį į bagažinę. – Ar jis nieko naujo neapasakė?

– Ne, laikosi tos pačios istorijos. Brolis Julijanas išėjo iš jų kambario šeštą ryto ir daugiau nebegrįžo.

– Parašyta, kad Julijanas išėjo plaukioti.

– Francas taip sako.

– Bet jūs netikite jo žodžiais?

– Ne.

– Tokiose salose kaip Kalimnas, kur žmonės atvyksta atostogauti, nuskęsti gal nėra labai neįprasta?

– Tikrai ne. Ir aš Francu visai patikėčiau, jei įvykio išvarkėse jie nebūtų susimušę liudininkų akivaizdoje.

– Taip, skaičiau.

Leisdamasis į slėnį mūsų automobilis vingiavo siauru duobėtu keliuku, iš abiejų tariamai pagrindinio kelio pusių stirksėjo nuogi alyvmedžiai ir nedideli balti mūriniai namukai.

– Ką tik uždarė oro uostą, – ištariau. – Tikriausiai dėl vėjo.

– Čia nuolat taip, – paaiškino Georgas. – Kai sugalvoji įkurti oro uostą aukščiausioje salos vietoje, kitaip ir nesitikėk.

Tik mums nusileidus nuo uolų, supratau, ką jis turi mintyse, – čia, apačioje, vėliavos pleveno nusvirusios palei stiebus.

– Laimė, mano vakarinis skrydis yra iš Koso, – pasiguo-džiau.

Tik žmogžudysčių skyriaus sekretorei išsiaiškinus kelionės maršrutą, viršininkas patvirtino, kad leidžia man išvykti. Nors visada teikiame pirmenybę toms itin retoms byloms, susijusioms su turistais iš užsienio, mane išleido su sąlyga, kad sugaišiu ne daugiau nei vieną darbo dieną. Paprastai man duodavo visišką laisvę, bet šįkart net legendiniam detektyvui Baliui teko taikytis prie biudžeto suvaržymų. Juolab kad šioje byloje, kaip viršininkas apibendrina, nėra nei lavono, nei žiniasklaidos susidomėjimo, nei svaraus pagrindo įtarti žmogžudystę.

Vakarais lėktuvai nebeskrisdavo iš Kalimno, tik iš tarp-tautinio oro uosto Kose, o iki jo galima per keturiasdešimt minučių nusigauti keltu, tad viršininkas nenorom išstenėjo sutinkantis. Bet dar priminė man dėl apkarpytų maistpinigių

ir nurodė vengti turistinių restoranų su išpūstomis kainomis, antraip teks mokėti iš savo kišenės.

– Bijau, kad tokiu oru, kaip dabar, laivai į Kosą irgi neplauks, – paabejojo Georgas.

– Tokiu oru? Juk spigina saulė ir vėjo beveik nesijaučia, nebent ten viršuje.

– Žinau, žiūrint iš čia, viskas atrodo labai nekaltai, bet iki Koso reikia įveikti gabaliuką atviros jūros, o ten net tokiu saulėtu oru yra nuskendęs ne vienas laivas. Užsakysime jums viešbutį. Rytoj galbūt nurims.

Iš pasakymo „galbūt nurims“, vietoj įprasto ir perdėtai optimistiško „tikrai nurims“, supratau, kad orų prognozės nežada nieko gera nei man, nei mano viršininkui. Apėmė didžiulė neviltilis, prisiminus menką savo bagažo turinį, ir truputėlį mažiau neviltilis – pagalvojus apie viršininką. Bet tūnodamas čia gal galėsiu truputėlį atsipūsti, ko man tikrai trūksta. Nors puikiai suprantu, kad žmogui reikia atostogų, vis dėlto esu vienas iš tų, kurie ilsisi tik per prievartą. Tikriausiai niekada taip ir neišmokau atostogauti todėl, kad neturiu nei žmonos, nei vaikų, ir man tai atrodo kaip visiškai beprasmiškas laiko švaistymas, tik dar labiau sustiprinantis vienatvės jausmą, net jei tai pasirinkta savu noru.

– Kas tai? – pasidomėjau, pirštu rodydamas į uolą priešingoje pusėje.

Stačių šlaitų apsupty ten išvelgiau kažką panašaus į nedidelį kaimelį, kuriame nesimatė nė kvapo gyvybės, tarytum tai būtų pilkame akmeny ištašytas maketas ar mūrinių tvora apjuostų namelių kolekcija, primenanti vieno tono pilkos spalvos lego kaladėles.

– Tai Palechora, – paaiškino Georgas. – Įkurta bizantiečių XII amžiuje. Jei pastebėdavo artinantis priešiškus laivus, Kalimno gyventojai bėgdavo už tų gynybinių sienų. Žmonės ten slėpėsi ir 1912-aisiais, kai čia atsidangino italai, ir Antrojo pasaulinio karo metu sąjungininkams bombarduojant Kalimną, kuriame buvo įkurta vokiečių bazė.

– Regis, tai aplankyti vertas objektas, – tarstelėjau, neisiimdamas komentuoti, kad nei namai, nei gynybiniai mūrai man neprimena bizantiško stiliaus.

– Gal, – numykė Georgas. – O gal ir ne. Iš tolo viskas atrodo geriau. Paskutinį kartą tą vietą tvarkė hospitaljerų riteriai XVI amžiuje. Dabar viskas apžėlę, apšiukšlinta, nutrypta ožkų, net koplyčios paverstos lauko išvietėmis. Jei norite paprakaituoti, iki ten įmanoma nusigauti akmeniniais laiptais, bet kelias užgriuvęs, todėl dabar jau sudėtingiau. Jei labai domina, galiu surasti gidą. Nuėjus visas akmenyje įkurtas miestas būtų jūsų.

Papurčiau galvą, nors pagunda, suprantama, buvo didelė. Visada jaučiu trauką, jei mane atstumia ir užtrenkia duris: nepatikimos istorijos, moterys, loginiai keblumai, žmonių poelgiai, nužudymai – viskas, ką sunku suprasti. Mano intelektas ribotas, bet smalsumas begalinis. Deja, ši kombinacija visiškai beviltiška.

Potija atrodė kaip gyvas neaukštų namelių ir siaurų, viena kryptimi važiuojamų gatveliūkščių bei skersgatvių labirintas. Nors šiuo metu, artinantis lapkričiui, turistų sezonas jau buvo pasibaigęs, mieste knibždėjo nemažai gyvybės.

Automobilį palikome priešais dviaukštį pastatą uoste, kuriame vienas prie kito stovėjo susigrūdę žvejybiniai laiveliai

ir ekstravagantiškumu per daug nepasižyminčios jachtos. Prie priplaukos mačiau prisišvartavusį automobilių keltą bei greitąjį laivą su vietomis keleiviams ir ant stogo, ir viduje. Tolėliau ant priplaukos stoviniavo grupelė, akivaizdžiai užsienio turistai, ir šnekėjosi su žmogumi, vilkinčiu kažką panašaus į jūreivišką uniformą. Keli turistai ant pečių turėjo kuprines, iš kurių styrojo atsikišusios susuktos virvės, panašias vežėsi ir kai kurie keleiviai lėktuve. Uolų laipiotojai. Anksčiau Kalimnas garsėjo kaip saulės ir maudynių sala, o pastaruosius penkiolika metų čia ėmė plūsti sportinio laipiojimo uolomis entuziastai iš visos Europos, bet aš pats tada jau buvau nukišęs savo laipiojimo batelius į lentyną. Jūreiviškai apsitaisęs vyras skėstelėjo rankomis, tarytum rodydamas, kad jis mažai ką gali pakeisti, ir parodė pirštu į jūrą, šen bei ten besitaškančią baltais purslais, nors, mano vertinimu, bangos nebuvo per daug grėsmingos.

– Kaip sakiau, problemos prasideda šiek tiek toliau, iš čia nesimato, – paaiškino Georgas, akivaizdu, kad jo akys įskaitė mano mintis.

– Dažniausiai taip ir būna. – Atsidusau, bandydamas susitaikyti su mintimi, kad kuriam laikui esu įkalintas šioje nedidelėje salelėje, kuri dėl nepaaiškinamos priežasties dabar man atrodo dar mažesnė, nei žiūrint iš viršaus.

Paskui Georgą įžengiau į komisariatą. Sveikindamasis į kairę ir į dešinę, kulniavau siaura, netvarkinga biuro patalpa, apstatyta laiko paženklintais baldais ir dėžės primenančiais kompiuterių ekranais. Akys užkliuvo už kavos viryklės ir pernelyg didelio kopijavimo aparato.

– Geogai! – šūktelėjo moteris už skiriamosios sienelės. – Skambino žurnalistas iš Katimerino. Teiravosi, ar tiesa, kad

sulaikėme dingusiojo brolių. Pažadėjau perduoti tau, kad jiems paskambintum.

– Paskambink jiems pati, Kristina. Pranešk, kad šioje byloje niekas nesulaikytas, ir daugiau jokių komentarų neturime.

Be abejonų, supratau, kad Georgas nori ramybės ir stengiasi atsiriboti nuo isteriškų žurnalistų bei kitų trukdžių. O gal tik siekia pademonstruoti man, atvykusiam iš sostinės, kad šiame užkampyje irgi dirbama profesionaliai. Dėl palankesnės atmosferos protingiausia buvo suteikti jam šią galimybę, tad nepasinaudojau padėtimi ir nesiėmiau aiškinti, kad žodžių žaismas nėra geriausia strategija kalbant su žiniasklaida. Taip, tiesa, Francas Šmidas pats sutiko būti apklaustas, todėl formaliai jis nebuvo suimtas ir net nesulaikytas. Bet kai (ir čia net negali būti jokio *jei*) paaiškės, kad Francą laikė komisariate daugybę valandų, ir policija nėrėsi iš kailio bandydama nepaskeisti to į viešumą, tuojau pat subujos aibė visokiausių spėlionių, žiniasklaida būtent tuo ir minta. Geriau jau apsiriboti truputėlį paprastesniais, aptakesniais žodžiais, juk natūralu, kad policija iki šiol kalba su visais, galinčiais padėti išsiaiškinti, kas iš tiesų nutiko, todėl nekeista, kad tarp jų – ir dingusiojo brolis.

– Norėsite kavos ar šio to užkąsti? – pasiteiravo Georgas.

– Dėkui, bet labiausiai norėčiau nieko neatidėliodamas pradėti darbą.

Georgas linktelėjo ir sustojo priešais duris.

– Francas Šmidas ten viduje, – sušnibždėjo.

– Supratau, – ištariau tyliau, bet ne pašnibždomis. – Ar jam buvo paminėtas žodis „advokatas“?

Georgas pakratė galvą.

– Užklausėme, ar pageidauja telefonu susisiekti su ambasada arba Vokietijos konsulu Kose, bet jis atsakė klausimu, kuo tai galėtų padėti rasti brolių.

– Ar tai reiškia, kad nepateikėte jam savo įtarimų?

– Teiravausi apie muštynes, bet pats nieko nekomentavau. Jis turėtų suprasti, kad ne be priežasties prašėme jo palaukti, kol atvyksite jūs.

– O ką jam paaiškinote apie mane?

– Kad esate specialistas iš Atėnų.

– Koks specialistas? Ieškant dingusių asmenų? Gaudant žudikus?

– Apie tai nekalbėjau, o jis neklausinėjo.

Linktelėjau, bet Georgas tik po keleto sekundžių galiausiai suprato, kad neketinu eiti į vidų, kol jis nepasitrauks.

Patalpa, į kurią įžengiau, buvo maždaug trijų metrų ilgio ir pločio. Vienintelis šviesos šaltinis – du siauručiai langeliai palubėje. Žmogus sėdėjo prie nediduko keturkampio stalelio, ant kurio stovėjo vandens ąsotėlis ir stiklinė. Vyras atrodė gana aukštas, kaip ir stalo, prie kurio jis sėdėjo, kojos. Dilbiai priglausti prie mėlyno stalviršio, alkūnės sulenktos devyniasdešimties laipsnių kampų. Koks gi jo ūgis? Gal metras devyniasdešimt? Liekno sudėjimo, veidas išraiškingesnis, nei galėtum tikėtis iš dvidešimt aštuonerių žmogaus, tai iškart sukėlė mintį, kad prigimtis turėtų būti jautri. Atrodė visai ramus, tiesiog sėdėjo nereikšdamas jokio nepasitenkinimo, tarytum galva būtų pilna jausmų bei minčių, todėl nebereikia išorinių dirgiklių. Ant galvos užsimaukšlinęs spalvotą kepurę su horizontaliais rastafarių dryžiais bei diskretiška kaukole ant paties kraštelio. Iš po kepurės kyšojo juodos garbanos, visai kaip mano kadaise. Akys pasislėpusios taip giliai, kad nepavyko jų

užčiuopti. Tą akimirką galvą persmelkė mintis, kad čia kažkas man labai gerai pažįstama. Užtruko sekundę, kol smegenys atkapstė – tai disko viršelį, kurį Monika turėjo savo kambaryje Oksforde. Taunsas van Zandas. Jis sėdėjo beveik tokia pat poza prie panašaus stalo, veide irgi beveik jokios išraiškos, ir visgi atrodė labai jausmingas, apsinuoginęs, pažeidžiamas.

– *Kalimera*, – pasisveikinau.

– *Kalimera*, – atsakė.

– Neblogai, pone... – dirstelėjau į aplanką, kurį jau buvau ištraukęs iš krepšio ir padėjęs ant stalo priešais save, – Francai Šmidai. Vaidinasi, kalbate graikiškai? – užklausu ryškiai britiška anglų kalba.

Išgirdau tokį atsakymą, kokio ir tikėjausi:

– Deja, ne.

Vyliausi, kad šis klausimas padės sukurti mūsų bendrą atskaitos tašką – kad esu *tabula rasa*, apie jį nieko nežinau ir neturiu jokių išankstinių nuostatų, todėl, jei tik nori, savo naujam klausytojui jis gali perkurti visą gyvenimo istoriją.

– Aš Nikas Balis, policijos inspektorius iš nužudymų padalinio Atėnuose. Atkeliavau su viltimi, kad pasiseks panaiškinti bet kokią įtarimą, jog jūsų brolis tapo nusikaltimo auka.

– O jūs manote, kad buvo padarytas nusikaltimas?

Klausimas atrodė bespalvis, bekryptis. Pamaniau, tikriausiai jis grynas pragmatikas, kuriam rūpi tik faktai. Arba gal tik nori sukurti tokį įvaizdį.

– Ką vietinė policija mano, man nežinoma, galiu kalbėti tik už save. O aš kol kas neturiu nuomonės. Žinau tik tiek, kad žmogžudysčių pasitaiko retai, bet tai siaubingai kenkia Graikijos kaip turistinės šalies įvaizdžiui, todėl, jei tai nutinka, esame įpareigoti dirbti labai kruopščiai ir įrodyti visam pasauliui, kad

vertiname tai rimtai. Kaip ir lėktuvo katastrofos atveju – privaloma nustatyti priežastis ir atnarplioti visas mįsles, nes jei nelaimė nebus išaiškinta, oro linijų įmonei gresia bankrotas. Norėjau tai pabrėžti, kad suprastumėte, kodėl turėsiu klausinėti ir gilintis į tokias detales, kurios gali erzinti ir atrodyti nesvarbios, ypač dabar, kai ką tik netekote brolio. Gal pamąysite, jog esu įsitikinęs, kad jūs pats ar kas kitas jį nužudė. Bet supraskite, dirbdamas su nužudymais privalau išnagrinėti hipotezes, ir jei pavyktų įrodyti, kad žmogžudystės hipotezę galima atmesti, mano darbas būtų lygiai toks pat sėkmingas. Kad ir koks bus atsakymas, tai gali būti žingsnis į priekį ieškant jūsų brolio. Sutarta?

Francas Šmidas kreivai šyptelėjo, bet akys išliko ramios.

– Primena senelį.

– Atsiprašau?

– Mokslinis metodas. Objekto užprogramavimas. Jis buvo Vokietijos mokslininkas, vienas iš tų, kurie paspruko nuo Hitlerio ir padėjo amerikiečiams kurti atominę bombą. Mes... – Jis nutilo ir persibraukė delnu per veidą. – Atleiskite, čia tik gaištu jūsų brangų laiką, inspektoriau. Pradėkite.

Mūsų žvilgsniai susitiko. Jaunuolis atrodė išvargęs, bet kartu ir budrus. Nežinau, ar jam pavyko mane perprasti, bet blaivus žvilgsnis, mano vertinimu, liudijo aukštą intelektą. Kalbėdamas apie „objekto užprogramavimą“ tikriausiai taikėsi į tai, kaip apipavidalinau jo galimus motyvus man padėti – tai palengvintų jo brolio paieškas. Standartinė manipuliacija, ko ir galima tikėtis. Tačiau įtariau, kad Francas Šmidas perprato ir tai, kad tyrėjai kalba suktai, nes nori priversti apklausiamuosius truputėlį nuleisti ginklus. Mano išankstinis atsiprašymas, neva per apklausą ketinu jį puldinėti, kadangi graikų valdžia

ciniškai žiūri į piniginę naudą, buvo ištartas tik tam, kad pats atrodyčiau kaip nuoširdus ir sąžiningas faras.

– Pradėk nuo vakarykščio ryto, kai brolis pradingo.

Klausiausi Franco Šmido pasakojimo stebėdamas jo kūno kalbą. Jis atrodė kantrus, nesėdėjo palinkęs į priekį ir nekalbėjo nei skubotai, nei pernelyg garsiai, kaip elgiasi žmonės, nesąmoningai besitikintys, kad jų parodymai išspręs bylą ir įrodys faktinę nekaltę. Bet negalėčiau teigti, kad vaizdas buvo priešingas, jis tikrai nekrūpčiojo kaip pastatytas į minų lauką ir nerodė dvejonių, žodžiai tekėjo iš lūpų nuosekliai ir ramiai. Gal turėjo galimybę surepetuoti savo parodymus, kalbėdamasis su kitais? Bet kuriuo atveju tai mažai ką paaiškina, nes neretai pasitaiko, kad kaltųjų kalba atrodo sustyguota ir įtikina labiau nei nekaltųjų. Gal todėl, kad tas, kuris kaltas, būna pasiruošęs ir apgalvojęs savo istoriją, o nekaltieji papila visiškai nenušlifuotią versiją, tiesiog pasakoja tai, kas šauna į galvą. Tai gi, nors stebėjau ir vertinau, kūno kalba vis dėlto buvo tik antrinis veiksnys. Mano sritis ir specialybė – narplioti istorijas.

Sutelkiau dėmesį į pasakojimą, bet smegenys padarė kelias išvadas remdamosi ir kitais pastebėjimais. Francas Šmidas net be barzdos atrodė panašus į hipsterį, nors ir karšta, tupintį viduje su flaneliniais marškiniais ir kepure ant galvos. Ant kabliuko jam už nugaros kabėjo striukė, kuri pagal dydį turėjo priklausyti jam. Iš po atraitotų flanelinių rankovių kyšantys raumeningi dilbiai savo proporcijomis nederėjo prie viso kūno. Kalbėdamas jis vis apžiūrinėjo savo pirštų galiukus ir maigė neįprastai storus sąnarius. Ant kairiojo riešo segėjo „Tissot T-Touch“ laikrodį, kiek žinau, turintį aukščio matuoklį ir barometrą. Išvada – Francas Šmidas yra laipiotojas uolomis.